

Comentariu despre deznodamantul dramei Iona de Marin Sorescu, pornind de la cuvintele autorului 'Iona sunt eu'

Piesa de debut a autorului, Iona (1968) reprezinta capodopera sa dramatica si unul dintre evenimentele vietii noastre teatrale. In ea, autorul a simbolizat drama ontologica a omului modern (si a omului ca fiinta) aflat sub puterea destinului orb.

Finalul dramei il prezinta pe nefericitul Iona care, dupa ce a spintecat ultimul peste, s-a trezit pe o plaja murdara, inconjurata de siruji de burti de peste: "un sir nesfarsit de burti. Ca niste geamuri puse unul langa altul". Acum, senzatia de singuratate este coplecitoare: in haur spatial strajuit de imaginea angoasanta a altei posibile captivitati, Iona se afla, parca, la inceputul lumii.

De data aceasta, numarul infinit de obstacole sugereaza ca noua captivitate este definitiva si irevocabila.

Cea dintai semnificatie a finalului ar fi imposibilitatea omului de a iesi din limitele destinului sau.

In timpul anilor de sedere in burtile care-l gazduisera, Iona isi amintise de sotia sa, ba chiar le ceruse celor doi trecatori (care duceau o scandura), s-o caute.

Odata ajuns pe plaja, memoria incepe sa treaca in uitare lumea vie, apropiindu-l de alte chipuri (probabil ale lumii moarte):

"Cum se numeau batranii aceia buni care tot veneau pe la noi cand eram mic? Dar ceilalti doi, barbatul cel incrunat si femeia cea harnica, pe care-i vedeam des prin casa noastra si care la inceput nu erau asa batrani?"

Impresionanta readucere in memorie a acestor imagini, constituie, o chemare a neantului; se lumineaza, astfel, si semnificatia celor doi trecatori tacuti - ingeri ai mortii - care urmau sa-i duca sotiei lui Iona scandurile pentru sicriul lui.

Ultima parte a replicii lui Iona ("si care la inceput nu erau asa batrani") creeaza un acut sentiment de fragilitate in fata timpului devorator.

Vorbind, ca si pana acum, cu dublul sau, Iona il anunta ca pleaca din nou (probabil in "marea calatorie" de dincolo de moarte, o noua lume a singuratatii). In acest context, cuvintele "E tare greu sa fii singur" devin drama existentiala. Maretia personajului consta in gestul sau final: spintecandu-si abdomenul, asa cum facuse si cu burtile pestilor, Iona se contopeste cu Fiinta universala. Poate ca acesta ar fi sensul ultimei sale replici: "Razbim noi cumva la lumina".